

2019

Závěrečná správa

Dodržiavanie povinností vyplývajúcich štátnemu podniku Vojenské lesy a majetky SR zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov

Závěrečná správa

**Dodržiavanie povinností vyplývajúcich štátnemu podniku Vojenské lesy a majetky SR
zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov**

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitřík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Bratislava, marec 2020

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH VÝRAZOV	4
ZOZNAM GRAFOV	4
ZHRNUTIE.....	5
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE.....	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	6
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	6
3.1 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO PODNIKU.....	6
3.2 VEREJNÉ OBSTARÁVANIE	7
3.2.1 <i>Realizácia verejného obstarávania.....</i>	<i>8</i>
3.2.2 <i>Právne služby .....</i>	<i>8</i>
3.2.3 <i>Rekultivácia plôch formou frézovania .....</i>	<i>8</i>
3.2.4 <i>Chemické prípravky a materiál na ochranu lesa a mladých lesných porastov .....</i>	<i>9</i>
3.3 PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM	9
3.4 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM.....	10
ODPORÚČANIA	10
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU	10
5 TÍM KONTROLÓROV	10
ZÁVER.....	10
KONTAKT	11

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH VÝRAZOV

SKRATKA / SKRÁTENÝ NÁZOV	ÚPLNÉ ZNENIE
minister obrany	Minister obrany SR
Ministerstvo obrany	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
PHZ	Predpokladaná hodnota zákazky
Protischránkový zákon	Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Rozhodnutie o uložení pokuty	Rozhodnutie č. 9200-3000/2019 zo dňa 13. 8. 2019
Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie	Rozhodnutie č. 10518-6000/2018-OD/3 z 22. 11. 2018
Štátny podnik/Vojenské lesy/VL	Vojenské lesy a majetky SR, š. p.
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
VO	Verejné obstarávanie
Zákon o štátnom podniku	Zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov
Zákon o registri partnerov verejného sektora	Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o slobodnom prístupe k informáciám	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Hospodárske ukazovatele Vojenských lesov.....	7
Graf č. 2: Vojenské lesy uhrádzali za služby tisíce eur.....	7

ZHRNUTIE

NKÚ SR sa dlhodobo venuje oblasti lesnej politiky, ktorá sa dotýka oblasti lesníctva ako aj trvalo udržateľného rozvoja obhospodarovania lesov vo významných štátnych či verejných subjektoch. Zároveň NKÚ SR zareagoval na podnet ÚVO a kontrolnú akciu Vojenských lesov zaradil do plánu svojej činnosti na rok 2019.

Vojenské lesy sú od roku 1993 štátnym podnikom Ministerstva obrany. Ich úlohou je najmä zabezpečenie hospodárenia vo vojenských lesoch a na poľnohospodárskej pôde vo vojenských obvodoch a zariadeniach. V roku 2017 štátny podnik hospodáril na viac ako 64-tisíc hektároch lesnej a na vyše tritisíc hektároch poľnohospodárskej pôdy.

Štátny podnik Vojenské lesy, zamestnávajúci takmer 270 ľudí, patrí do prvej desiatky najsilnejších spoločností v odvetví poľnohospodárstvo a lesníctvo. Za rok 2018 dosiahol tržby 18,6 milióna eur pri zisku približne štvrt' milióna eur.

Desať dní pred oficiálnym začiatkom kontroly NKÚ SR, v septembri 2019, a v čase súdneho sporu medzi Vojenskými lesmi a ÚVO, zriaďovateľ (Ministerstvo obrany) zmenil zakladaciu listinu štátneho podniku. Podpisom ministra obrany rozhodol o zmene hlavného predmetu činnosti výhradne na podnikateľskú. Vojenské lesy sa snažia dokázať žalobou na súde, že nie sú verejným obstarávateľom, za ktorý ich označil ÚVO.

Kontrolná skupina NKÚ SR overila dodržiavanie povinností vyplývajúcich štátnemu podniku Vojenské lesy zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov. Pokrývala obdobie od januára 2016 do augusta 2019.

Kontrolná akcia sa zamerala na postup pri výbere spoločnosti, ktorá:

- realizovala verejné obstarávanie pre Vojenské lesy,
- poskytovala štátnemu podniku právne služby,
- zabezpečovala rekultivácie plôch formou frézovania,
- dodávala chemické prípravky a materiál na ochranu lesa a mladých lesných porastov.

NKÚ SR nekontroloval správnosť zatriedenia Vojenských lesov podľa zákona o verejnom obstarávaní, keďže súdny spor medzi štátnym podnikom a ÚVO v čase ukončenia kontroly právoplatne neskončil. Skontroloval vybrané zákazky, v rámci ktorých štátny podnik postupoval ako osoba podľa § 8 zákona o verejnom obstarávaní (dotovaná osoba).

Kontrola identifikovala viaceré porušenia zákona o verejnom obstarávaní. Vojenské lesy napríklad nepreukázali dodržanie efektívnosti a hospodárnosti vynakladania finančných prostriedkov pri zabezpečovaní poskytovania služieb, ktoré sa týkali realizácie verejného obstarávania a zabezpečovania poskytovania právnych služieb.

Podnik na začiatku kontrolnej akcie nemal žiadny vnútorný predpis, ktorý by upravoval postupy a pravidlá pri verejnom obstarávaní. Verejné obstarávania neplánoval a procesy jeho prípravy kontrolórom nepreukázal.

V prípade rekultivácie plôch kontrola zistila, že v niektorých súťažiach pri stanovení PHZ štátny podnik osloveným spoločnostiam určil na predloženie indikatívnych cenových ponúk neprímerane krátke lehoty. Išlo o jedno alebo dvojdňové lehoty, čo NKÚ SR považuje za neprímerané.

Príkladom nečitateľnosti je rozličný postup štátneho podniku, keď v tendri bol jediný uchádzač – niekedy vyhlásil víťaza, v inom prípade súťaž zrušil.

Rovnako ako v prípade realizácie verejného obstarávania, týkajúceho sa rekultivácie plôch formou frézovania, aj pri realizácii troch zákaziek na dodanie chemických prípravkov nekonal pri realizácii zákaziek čitateľne, teda transparentne. VL tiež stanovili neprímerane veľmi krátku, 24-hodinovú lehotu na predloženie indikatívnych cenových ponúk. Aj v tejto oblasti identifikovali kontrolóri NKÚ SR netransparentný postup pri realizovaných zákazkách. Vo verejnom obstarávaní, ktoré začali VL realizovať v januári 2018, boli predložené dve ponuky – Vojenské lesy použitý postup zadávania zákazky zrušili; vo verejnom obstarávaní začatom v marci 2018 a januári 2019, kedy bola predložená jedna ponuka, postupovali opačne a súťaž nezrušili.

NKÚ SR zistil nedostatky, slabé miesta v oblasti zverejňovania faktúr a zmlúv v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ako aj v oblasti vnútorného kontrolného systému.

Na začiatku kontroly Vojenské lesy na svojom webovom sídle zverejnili údaje len o deviatich vydaných faktúrach. Za rok 2018 a 2019 nezverejnili žiadne údaje o faktúrach. Štátny podnik začal informácie dopĺňať až v čase výkonu kontroly.

Vnútorný kontrolný systém v štátnom podniku NKÚ SR označil za nedostatočný.

Kontrolná skupina neidentifikovala pri kontrole dodržiavania tzv. protischránkového zákona žiadne zistenia.

Na základe zistení NKÚ SR Vojenským lesom predložil odporúčania, ktoré sa týkali oblastí verejného obstarávania a vnútorného kontrolného systému. Išlo o prijatie účinného systému vnútornej kontroly, vypracovanie interných smerníc v oblasti verejného obstarávania, či realizovanie verejného obstarávania vlastnými zamestnancami alebo výraznejšie využívanie takzvaného zeleného verejného obstarávania (proces, v ktorom sa verejné orgány snažia obstarávať tovary, služby a stavebné práce so zníženým negatívnym dosahom na životné prostredie počas celého ich životného cyklu).

NKÚ SR tiež odporúča, aby sa vláda SR zaoberala definovaním podmienok pri rozhodovaní štatutárov štátnych podnikov o zmene hlavného predmetu ich činnosti, a to vzhľadom na kontrolu NKÚ SR zistené zmeny Zakladacej listiny.

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Účelom kontroly NKÚ SR v štátnom podniku Vojenské lesy bolo:

1. preveriť zákonosť postupu kontrolovaného subjektu Vojenské lesy pri realizácii verejného obstarávania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní a s ním súvisiacich zákonov;
2. prispieť prípadnými odporúčaniami k zlepšeniu hospodárenia a činnosti štátneho podniku.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Na základe plánu kontrolnej činnosti na rok 2019 NKÚ SR vykonal kontrolu „Dodržiavanie povinností vyplývajúcich štátnemu podniku Vojenské lesy a majetky SR zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov“.

Kontrolovaným obdobím bolo obdobie od 1. 1. 2016 do 31. 8. 2019. Kontrolu NKÚ SR vykonal ako kontrolu súladu.

Predmetom kontroly bolo: postavenie a charakteristika štátneho podniku; postavenie a charakteristika štátneho podniku z hľadiska zákona o verejnom obstarávaní; overenie nastavenia vnútorných procesov VL – vnútorný kontrolný systém štátneho podniku; dodržiavanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám; dodržiavanie zákona o registri partnerov verejného sektora.

NKÚ SR skontroloval výber spoločností:

- ktorá pre štátny podnik realizovala verejné obstarávanie;
- ktoré štátnemu podniku poskytovali právne služby;
- ktorá zabezpečovala rekultiváciu plôch formou frézovania;
- ktorá štátnemu podniku dodávala chemické prípravky a materiál na ochranu lesa a mladých lesných porastov.

NKÚ SR sa už dlhodobo venuje politike lesného hospodárstva a programom starostlivosti o les. Zareagoval zároveň na podnet ÚVO a kontrolu Vojenských lesov zaradil do plánu svojej činnosti na rok 2019.

ÚVO na základe svojho rozhodnutia požiadal Vojenské lesy o poskytnutie údajov a informácií, ktoré sa týkajú všetkých zákaziek realizovaných postupom podľa zákona č. 25/2006 Z. z., resp. zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní od 1. 1. 2016 do 6. 3. 2019, všetkých zákaziek zadaných bez použitia postupu podľa zákona č. 25/2006 Z. z., resp. zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní od 1. 1. 2016 do 6. 3. 2019. ÚVO listom zo dňa 14. 5. 2019 opätovne požiadal účastníka konania o poskytnutie týchto údajov a informácií. Zároveň požiadal štátny podnik o predloženie kópií všetkých platných zmlúv, okrem pracovnoprávných.

Štátny podnik listom zo dňa 21. 5. 2019 predložil ÚVO údaje a informácie týkajúce sa zákaziek realizovaných postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní. K požiadavke ÚVO o predloženie všetkých platných zmlúv uzavretých bez použitia postupu podľa zákona o verejnom obstarávaní uviedol, že na takúto požiadavku nemá ÚVO žiadnu kompetenciu. Za nepredloženie informácií ÚVO uložil Vojenským lesom pokutu 500 eur (rozhodnutím zo dňa 13. 8. 2019).

Kontrolu NKÚ SR vykonal v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií ISSAI.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

3.1 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO PODNIKU

Vojenské lesy spravovali v roku 2017 viac ako 64-tisíc hektárov lesnej a viac ako tritisíc hektárov poľnohospodárskej pôdy. Rozhodujúce príjmy štátneho podniku, podľa výročnej správy, v roku 2017 tvorili tržby z podnikateľskej činnosti. Vojenské lesy získavajú finančné prostriedky aj v rôznych **formách dotácií**; v kontrolovanom období napríklad viac ako 13 miliónov eur od Ministerstva obrany.

Rok 2018 ukončili v zisku približne štvrt' milióna eur (pozri graf č. 1).

Vojenské lesy zriadilo Ministerstvo obrany v roku 1993, po rozdelení Československa, ako štátny podnik. Pôvodné znenie zákona o štátnom podniku schválila Slovenská národná rada v roku 1990. Odvtedy norma prešla viacerými zmenami, naposledy v roku 2018. Ministerstvo v súlade so zákonom, ako zakladateľ, menuje a odvoláva napríklad riaditeľa podniku alebo určuje počet členov dozornej rady ako kontrolného

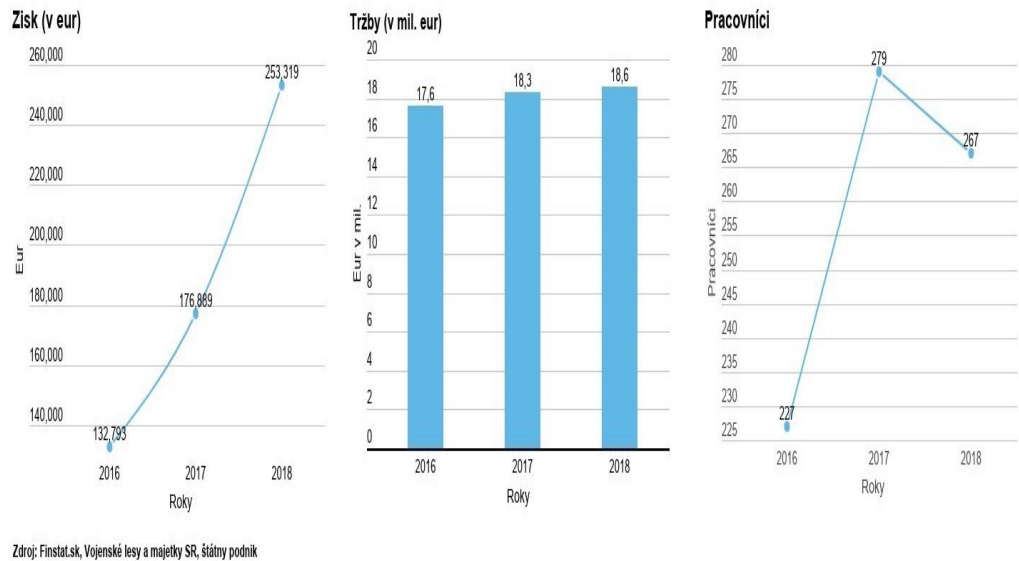
orgánu. Vydalo tak aj zakladaciu listinu podniku, ktorá definuje tak charakter, ako aj základný predmet činnosti.

Rozhodnutie o zmene hlavného predmetu činnosti Vojenských lesov **výlučne na podnikateľskú**, a tým **zmenu zakladacej listiny** podpísal minister obrany v **septembri 2019**.

Správa a využívanie lesného a poľnohospodárskeho majetku a prírodných zdrojov a **podnikateľská činnosť** v oblasti lesnej, poľnohospodárskej, drevospracujúcej a ostatnej s nimi súvisiacej výroby **bola nahradená vykonávaním podnikateľskej činnosti** v oblasti správy a využívania lesného a poľnohospodárskeho majetku, lesnej, poľnohospodárskej, drevospracujúcej a inej súvisiacej výroby a služieb. Rozhodnutie o tejto zmene zakladacej listiny prišlo v čase, keď Vojenské lesy vedú súdny spor s ÚVO o to, či sú, alebo nie sú verejným obstarávateľom, a desať dní pred oficiálnym začiatkom kontroly NKÚ SR.

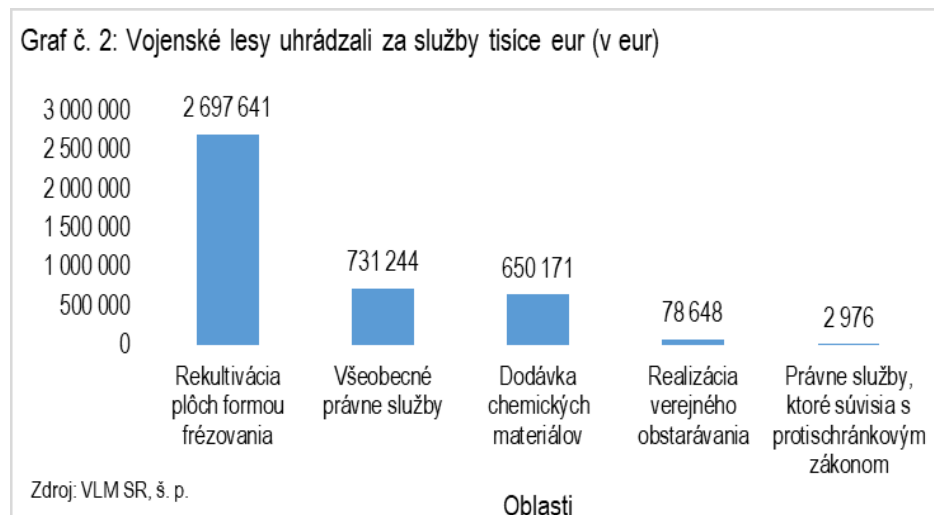
ÚVO kontroloval štátny podnik v roku 2018 z vlastného podnetu. Posudzoval, akým spôsobom Vojenské lesy postupovali pri výbere spoločnosti, ktorá mala pripraviť projektovú dokumentáciu pre stavebné povolenie protipovodňovej ochrany v oblasti Levočských vrchov. ÚVO v novembri 2018 **skonštatoval**, že Vojenské lesy **sú verejným obstarávateľom**. Štátny podnik sa proti rozhodnutiu ÚVO odvolal. Rada Úradu pre verejné obstarávanie odvolanie zamietla a potvrdila pôvodné rozhodnutie ÚVO. Štátny podnik následne **podal žalobu na súd**.

Graf č. 1: Hospodárske ukazovatele Vojenských lesov

3.2 VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Kontrolná skupina NKÚ SR overovala postupy štátneho podniku pri verejných obstarávaníach. Preverovala napríklad, či Vojenské lesy prijali vnútorné pravidlá v oblasti verejných obstarávaní, ako riešia prípadný vznik konfliktu záujmov pri verejných obstarávaníach a ako realizovali verejné obstarávanie.

Kontrolná skupina zistila, že Vojenské lesy verejné obstarávanie neplánovali a proces ich prípravy kontrole presvedčivo nepreukázali. Počas kontrolovaného obdobia neprijali

žiadne pravidlá, ktoré by jasne určovali postup pri verejných obstarávaníach. Rovnako nemali ani pravidlá, ako postupovať, keď vznikne konflikt záujmov pri verejných obstarávaníach.

Vojenské lesy postupovali pri realizovaní verejných obstarávaní na rekultiváciu plôch formou frézovania a dodávku chemických materiálov v rozpore princípmi transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti.

Štátny podnik realizoval verejné obstarávanie v týchto prípadoch spôsobom, ktoré ich robilo nečitateľné, teda horšie kontrolovateľné. Za tieto služby uhradil od roku 2016 do 31. 8. 2019 státisíce eur (pozri graf. 2).

Proti princípu transparentnosti je akékoľvek konanie, ktoré verejné obstarávanie robí nečitateľné, nekontrolovateľné alebo horšie kontrolovateľné.

Princíp transparentnosti podľa rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie znamená predvídateľnosť konania subjektu, ktorý uskutočňuje verejné obstarávanie zo strany uchádzačov/záujemcov. Ako aj preskúmateľnosť, teda aj kontrolu nestrannosti úkonov subjektov, ktoré realizujú verejné obstarávanie, zo strany kontrolných orgánov.

3.2.1 Realizácia verejného obstarávania

Verejné obstarávanie realizovala pre Vojenské lesy spoločnosť PP & P Co., s.r.o. Počas kontrolovaného obdobia Vojenské lesy s touto spoločnosťou uzatvorili osem zmlúv a vystavili 15 objednávok. Výber tejto spoločnosti Vojenské lesy neodôvodnili, keďže podľa ich vyjadrenia „neboli verejným obstarávateľom podľa zákona o verejnom obstarávaní“.

Spoločnosť PP & P Co., s.r.o., si za poskytovanie služieb počas kontrolovaného obdobia fakturovala takmer 80 tisíc eur. Vojenské lesy kontrolnej skupine **nepreukázali dodržanie hospodárnosti a efektívnosti** vynakladania finančných prostriedkov pri zabezpečovaní poskytovania služieb, ktoré sa týkali realizácie verejných obstarávaní. Predloženými zmluvami o poskytovaní služieb v oblasti verejného obstarávania jednoznačne nepreukázali, že prieskum trhu realizovali v čase pred vystavením objednávok, inomínatnej zmluvy a mandátnych zmlúv, ktoré uzatvorili so spoločnosťou PP & P Co., s.r.o.

Vojenské lesy pri objednávaní služieb, ktoré sa týkali zabezpečenia verejného obstarávania, nekonali s dostatočnou odbornou starostlivosťou. Služby objednávali bez uvedenia cien, množstva a presnej špecifikácie objednávaných služieb. Pri objednávaní služieb prišlo tiež k časovému prelínaniu roka 2018 – zabezpečovanie verejného obstarávania si Vojenské lesy objednali na roky 2017 až 2018 a na roky 2018 až 2019.

3.2.2 Právne služby

Vojenské lesy neodôvodnili kontrolnej skupine výber spoločností, ktoré poskytovali štátnemu podniku právne služby. **Advokátske kancelárie si štátny podnik vybral bez zrealizovania verejného obstarávania**, s tvrdením, že nie je verejným obstarávateľom.

Kontrolóri NKÚ SR konštatujú, že podnik **nepreukázal dodržanie hospodárnosti a efektívnosti** vynakladania finančných prostriedkov **pri zabezpečovaní externých právnych služieb** a pri zabezpečovaní plnenia povinností v zmysle protischránkového zákona.

Za všetky kontrolované právne služby štátny podnik počas kontrolovaného obdobia uhradil sumu vyššiu ako 734-tisíc eur.

3.2.3 Rekultivácia plôch formou frézovania

Rekultiváciu plôch formou frézovania realizovala pre Vojenské lesy, počas kontrolovaného obdobia, spoločnosť M & J Business. Vyfakturovala si takmer 2,7 milióna eur. Uspela vo všetkých kontrolovaných súťažiach štátneho podniku.

Z predloženej dokumentácie napríklad nevyplývalo, kto určil podmienky účasti technickej a odbornej spôsobilosti potenciálnych záujemcov, kto určil typ zmluvy alebo zmluvné podmienky, ktoré štátny podnik uvádzal vo výzvach na prekladanie ponúk.

Ako **netransparentné konanie** kontrolóri označili **rozdielny postup Vojenských lesov v obstarávaníach**, kde obdržali rovnaký počet ponúk. Kým v niektorých prípadoch súťaž štátny podnik zrušil, v niektorých postupoval opačne a súťaž nezrušil.

V marci 2017 Vojenské lesy vypísali verejné obstarávanie na rekultivovanie plôch na strednom a východnom Slovensku. Do súťaže predložili ponuku dvaja uchádzači. Jednu ponuku Vojenské lesy vylúčili a druhú vyhodnotili ako úspešnú. Keď **v januári 2018** vypísali verejné obstarávanie na rekultivovanie plochy na strednom, východnom a západnom Slovensku, verejné obstarávanie, do ktorého sa prihlásila jediná spoločnosť, Vojenské lesy zrušili.

V marci 2018 Vojenské lesy zrealizovali verejné obstarávanie na rekultiváciu pôdy formou frézovania na strednom, východnom a západnom Slovensku. Na prvú časť predmetu zákazky predložil ponuku jeden uchádzač, Vojenské lesy však odôvodnili nezrušenie použitého postupu zadávania zákazky.

Na druhú časť predmetu zákazky ponuku predložili dvaja uchádzači. Vojenské lesy súťaž zrušili z dôvodu zníženia celkovej výmery plochy, na ktorú mali byť štátnemu podniku poskytnuté finančné prostriedky (dôkazné bremeno Vojenské lesy neunesli).

Na tretiu časť predmetu zákazky ponuku predložil jeden uchádzač, no štátny podnik odôvodnil nezrušenie použitého postupu zadávania zákazky.

Ako **konanie**, ktoré bolo **v rozpore s princípom hospodárnosti a efektívnosti**, kontrolná skupina označila postup pri **hľadaní spoločnosti na rekultiváciu plôch** v rôznych častiach Slovenska. Na určenie PHZ v niektorých zákazkách oslovil štátny podnik tri spoločnosti na predloženie indikatívnej cenovej ponuky, medzi nimi M & J Business, s.r.o., a KOPERBENT, s.r.o. Celková PHZ vznikla z priemeru všetkých troch predložených ponúk. Spoločnosť KOPERBENT, s.r.o., ktorá sa podieľala spolu s úspešným uchádzačom na stanovení PHZ, bola subdodávateľom úspešného uchádzača (percentuálny podiel bol 20 %).

V prípade niektorých zákaziek stanovili VL pri určovaní PHZ **neprimerane krátke** lehoty na predloženie indikatívnych cenových ponúk, bez ohľadu na zložitosť zákazky a čas potrebný na vypracovanie takýchto ponúk. Postupovali tak napríklad v roku 2018, keď „hľadali“ spoločnosť na rekultiváciu plôch s približnou výmerou 230 hektárov za rok. Čas na predloženie ponuky stanovili na niekoľko hodín.

V prípade jednej zákazky v rámci prieskumu trhu, realizovaného štátnym podnikom na účely stanovenia PHZ, mali oslovené spoločnosti informácie o niektorých stanovených podmienkach účasti (týkajúce sa technickej alebo odbornej spôsobilosti) vo verejnom obstarávaní poskytnuté vopred. Kontrolná skupina **považuje takéto konanie za konanie v rozpore s princípmi nediskriminácie a transparentnosti**.

V roku 2018 štátny podnik zrealizoval zákazku s nízkou hodnotou. PHZ určil na viac ako 137 tisíc eur. Z predloženej dokumentácie nevyplývalo, na základe čoho sa uvedená čiastka stanovila. Vojenské lesy na predloženie ponuky vyzvali tri spoločnosti. Kontrola zistila, že VL **pri tejto zákazke nepostupovali v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní**. Jedna zo spoločností, ALL GEO – Geodetické služby, s r. o., predložila ponuku emailom 31. mája, avšak podľa predloženej dokumentácie ju vypracovala, podpísala a opečiatkovala deň po odoslaní ponuky Vojenským lesom.

3.2.4 Chemické prípravky a materiál na ochranu lesa a mladých lesných porastov

Chemické prípravky a materiál na ochranu lesa a mladých lesných porastov dodávala VL spoločnosť AGROFERT, a. s., organizačná zložka Agrochémia, ktorá počas kontrolovaného obdobia vyfakturovala približne 650 tisíc eur.

Verejné obstarávanie na dodanie chemických prípravkov VL začali realizovať v januári a marci 2018 a v januári 2019. Rovnako ako v prípade realizácie VO pri rekultivácii plôch **nekonali pri realizácii zákaziek čitateľne, teda transparentne**. VL tiež stanovili **neprimerane veľmi krátku**, 24-hodinovú **lehotu** na predloženie indikatívnych cenových ponúk.

Aj v tejto oblasti identifikovali kontrolóri NKÚ SR netransparentný postup pri realizovaných zákazkách. Vo verejnom obstarávaní, ktoré začali VL realizovať v januári 2018, boli predložené dve ponuky, Vojenské lesy použitý postup zadávania zákazky zrušili; vo verejnom obstarávaní začatom v marci 2018 a v januári 2019, kedy bola predložená jedna ponuka, postupovali opačne a súťaž nezrušili.

3.3 PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM

Na začiatku kontrolnej akcie NKÚ SR mali Vojenské lesy na svojej internetovej stránke za rok 2017 len údaje o deviatich vydaných faktúrach. Za roky 2018 a 2019 **nezverejnili žiadne údaje o faktúrach**.

Kontrola zistila, že štátny podnik

- × nezverejnil údaje o faktúre, ktorú uhradil spoločnosti M & J Business, s.r.o., 4. 12. 2017, do 30 dní od zaplatenia,
- × nezverejnil žiadne faktúry, ktoré prijal od advokáta Miloša Barbuša a advokátky Renáty Barbušovej,
- × nezverejnil údaje o sólo 17 objednávkach k 23 faktúram od spoločnosti AGROFERT, a. s., organizačná zložka Agrochémia, počas rokov 2018 a 2019,
- × nezverejnil nepomenovanú zmluvu, ktorú uzavrel so spoločnosťou PP & P Co., s.r.o., 5. 1. 2017,
- × nezverejnil údaje o štyroch faktúrach, ktoré prijal od spoločnosti PP & P Co., s.r.o., v rokoch 2016 a 2018;
- × údaje o cene vo zverejnených faktúrach od spoločnosti PP & P Co., s.r.o., neobsahovali informáciu, či cena je s DPH alebo bez.

Vojenské lesy tieto nedostatky počas výkonu kontroly čiastočne naprávali. Zverejnili údaje o faktúre, ktorú uhradili spoločnosti M & J Business; zverejnili 16 zo 17 faktúr od spoločnosti AGROFERT, a. s., organizačná zložka Agrochémia; zverejnili údaje o faktúrach od spoločnosti PP & P Co., s.r.o., a taktiež doplnili informáciu, či je cena s DPH alebo nie.

3.4 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM

Štátny podnik počas kontrolovaného obdobia **nezriadil samostatný útvar kontroly, nestanovil si oblastných kontrolórov** pre svoje organizačné jednotky a **neprijímal ani špeciálne plány kontrol**. Vnútorný kontrolný systém v podniku dostatočne nefungoval.

Prevádzkovanie samostatného oddelenia kontroly považoval štátny podnik za neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov podniku. Zriadenie a prevádzkovanie útvaru kontroly pre VL, s takmer 260 zamestnancami, s aktuálnym kmeňovým imaním takmer 21 miliónov eur, s bilanciou ročného predaja prebytočného nehnuteľného a hnuťelného majetku štátu v hodnote niekoľko stotisíc eur a hospodáriaci na výmere viac ako 65 tisíc ha lesnej pôdy, s ročnou ťažbou cca 300 000 m³, podľa názoru NKÚ SR nepredstavuje neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov.

Kontrolu zmlúv a zmluvných vzťahov realizovala advokátska kancelária. Vnútornú kontrolu spôsobu účtovania a nakladania s finančnými prostriedkami realizovala externá audítorská spoločnosť.

Kontrolná skupina NKÚ SR tiež zistila, že **viac ako rok správne nefungovala dozorná rada VL**. Bolo to v rozpore so zákonom o štátnom podniku a štatútom Vojenských lesov. Kým podľa zákona počet členov dozornej rady musí byť nepárny, štatút hovoril o troch členoch dozornej rady. Od apríla 2015 do decembra 2016 Vojenské lesy mali len dvoch členov dozornej rady.

ODPORÚČANIA

NKÚ SR predložil nasledovné odporúčania

Vojenským lesom:

- a) využívať vo zvýšenej miere zelené verejné obstarávanie a to aj vo vzťahu k povinnosti vyplývajúcej pre Vojenské lesy zo zákona o štátnom podniku,
- b) vytvoriť interné riadiace akty týkajúce sa oblasti verejného obstarávania,
- c) realizovať verejné obstarávanie vlastnými personálnymi kapacitami,
- d) vytvoriť vo Vojenských lesoch účinný systém vnútornej kontroly, vrátane vytvorenia samostatného útvaru kontroly a prijatia súvisiacich interných noriem a predpisov pre danú oblasť;

Vláde SR:

- a) zaoberať sa definovaním podmienok pri rozhodovaní štatutárov štátnych podnikov o zmene hlavného predmetu ich činnosti.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Vojenské lesy podali námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. V priebehu kontroly ich dopĺňali dvakrát. NKÚ SR niektorým námietkam čiastočne vyhovel, a preto kontrolná skupina vypracovala Dodatok č.1 k Protokolu.

Druhým doplnením námietok Vojenské lesy prijali odporúčania, ktoré navrhla kontrolná skupina.

5 TÍM KONTROLÓROV

Kontrolu dodržiavania povinností vyplývajúcich štátnemu podniku Vojenské lesy a majetky SR zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov vykonali traja kontrolóri NKÚ SR v jednom kontrolovanom subjekte. Vedúca kontrolnej akcie aj kontrolóri sú skúsení zamestnanci NKÚ SR s dlhoročnou odbornou praxou.

ZÁVER

Kontrolná akcia bola zameraná na dodržiavanie povinností, ktoré vyplývali štátnemu podniku zo zákona o verejnom obstarávaní a súvisiacich zákonov splnila svoj účel.

Kontrola zistila porušenie zákona o verejnom obstarávaní, porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ale aj nedostatočne fungujúci vnútorný kontrolný systém.

Vojenské lesy pri realizácii verejného obstarávania, týkajúceho sa rekultivácie plôch formou frézovania a nákupu dodávania chemických prípravkov a materiálu na ochranu lesa a mladých lesných porastov, nepostupovali v súlade s princípmi verejného obstarávania.

Štátny podnik nekonal pri objednávaní služieb, týkajúcich sa zabezpečenia verejného obstarávania s dostatočnou odbornou starostlivosťou, keďže predmetné služby objednával bez uvedenia cien, množstva a presnej špecifikácie objednaných služieb. Vojské lesy kontrole NKÚ SR nepreukázali dodržanie hospodárnosti a efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov pri zabezpečovaní poskytovania služieb týkajúcich sa realizácie verejného obstarávania. Vojské lesy nepreukázali dodržanie hospodárnosti a efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov pri zabezpečovaní poskytovania právnych služieb a pri zabezpečovaní plnenia povinností oprávnenej osoby pre Vojské lesy.

V prípade povinného zverejňovania informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám štátny podnik nezverejňoval všetky faktúry, zmluvy či objednávky.

NKÚ SR predložil kontrolovanému subjektu štyri odporúčania, ktoré môžu napomôcť zlepšiť realizáciu verejného obstarávania a vnútorný kontrolný systém, ako aj stransparentniť činnosť Vojských lesov. NKÚ SR odporučil tiež využívať viac zelené obstarávanie, realizovať verejné obstarávanie vlastnými personálnymi kapacitami. NKÚ SR tiež odporúča, aby sa vláda SR zaoberala definovaním podmienok pri rozhodovaní štatutárov štátnych podnikov o zmene hlavného predmetu ich činnosti, a to vzhľadom na kontrolou NKÚ SR zistené zmeny Zakladacej listiny.

Vojské lesy ešte v čase kontroly predložili NKÚ SR vnútorné smernice, ktoré sa týkali organizačného poriadku podniku, zverejňovania informácií, či verejného obstarávania. Udialo sa to počas druhého doplnenia námietok proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení.

Vojské lesy tiež uviedli, že od začiatku februára 2020 bude do pracovného pomeru prijatý zamestnanec s odborným zameraním v oblasti verejného obstarávania.

Záverečnú správu Najvyšší kontrolný úrad SR pošle predsedovi vlády SR, ministrom obrany, predsedovi Výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť, generálnemu riaditeľovi VL, predsedovi Úradu pre verejné obstarávanie a predsedovi Protimonopolného úradu SR.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ 02/501 14 911
✉ info@nku.gov.sk

Vojské lesy a majetky SR, štátny podnik
Lesnícka 23
962 63 Pliešovce
☎ 045/ 5306 101
✉ sekretariat@vlm.sk

ZÁVEREČNÚ SPRÁVU PREROKOVAL SENÁT NAJVYŠŠIEHO KONTROLNÉHO ÚRADU SR POD VEDENÍM PREDSEDU NKÚ SR ING. KAROLA MITRÍKA DŇA 16.03.2020